

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут журналістики

Кафедра бібліотекознавства та інформології

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**  
Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи  
О. Б. Жильцов  
“ 01 ” 09 2021 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА, АРХІВОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

для студентів

спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої-професійної програми: «Інформаційна, бібліотечна та  
архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02136558  
Начальник відділу  
моніторингу якості освіти  
Протокол № 1464/21  
*Лисинська*  
(підпис) (прізвище, ім'я)  
« 21 »

Київ - 2021

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут журналістики

Кафедра бібліотекознавства та інформології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи

  
О.Б. Жильцов  
“ 01 ” 09 2020 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ  
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА, АРХІВОЗНАВСТВА ТА  
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**


для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02136554  
Начальник відділу  
моніторингу якості освіти

Програма № 0252/20  
  
(підпис) (прізвище, ініціали)  
« 01 » 09 2020 р.

Київ – 2020

Київський університет імені Бориса Грінченка  
Інститут журналістики  
Кафедра бібліотекознавства та інформології



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

09 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ**  
**БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА, АРХІВОЗНАВСТВА ТА**  
**ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»



Київ – 2019

Київський університет імені Бориса Грінченка  
 Інститут журналістики  
 Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2018 року



## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

|                                                                                  |                               |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ<br>ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА<br>Ідентифікаційний код 02136554 |                               |
| Начальник відділу<br>моніторингу якості освіти                                   |                               |
| Програма № <u>0339/18</u>                                                        |                               |
| <u>Жильцов</u><br>(підпис)                                                       | _____<br>(прізвище, ініціали) |
| * * * 20 <u>18</u> р.                                                            |                               |

Київ – 2018



**Розробник:**

Воскобойнікова-Гузева Олена Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, с. н. с., завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

**Викладач:**

Воскобойнікова-Гузева Олена Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, с. н. с., завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол від 29 серпня 2019 року №2

Завідувач кафедри

бібліотекознавства та інформології



О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

29 серпня 2019 року

Гарант освітньо-професійної програми



О.В. Воскобойнікова-Гузева

Робочу програму перевірено

10.09.2019 р.

Заступник директора Інституту журналістики з навчальної роботи



О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20 20 / 20 21 н.р. підпис (ПБ), «28» 08 20 20 р., протокол № 1

на 20 21 / 20 22 н.р. підпис (ПБ), «30» 08 20 21 р., протокол № 1

на 20 \_\_\_ / 20 \_\_\_ н.р. підпис (ПБ), «\_\_\_» \_\_\_ 20 \_\_\_ р., протокол № \_\_\_

на 20 \_\_\_ / 20 \_\_\_ н.р. підпис (ПБ), «\_\_\_» \_\_\_ 20 \_\_\_ р., протокол № \_\_\_

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Опис предмета навчальної дисципліни.....                                                                                                  | 4  |
| 2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....                                                                                               | 4  |
| 3. Результати навчання за дисципліною.....                                                                                                   | 6  |
| 4. Структура навчальної дисципліни.....                                                                                                      | 7  |
| 5. Програма навчальної дисципліни                                                                                                            |    |
| Змістовий модуль I .....                                                                                                                     | 8  |
| Змістовий модуль II.....                                                                                                                     | 9  |
| Змістовий модуль III.....                                                                                                                    | 10 |
| 6. Контроль навчальних досягнень                                                                                                             | 11 |
| 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....                                                                                  | 11 |
| 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.....                                                                             | 11 |
| 6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....                                                                        | 13 |
| 6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.....                                                                      | 17 |
| 6.5. Орієнтовний перелік питань до заліку.....                                                                                               | 17 |
| 6.6. Шкала відповідності оцінок.....                                                                                                         | 18 |
| 7. Навчально-методична карта дисципліни «Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності»..... | 19 |
| 8. Рекомендована література                                                                                                                  | 21 |
| Законодавчі і нормативно-правові документи.....                                                                                              |    |
| Базова.....                                                                                                                                  |    |
| Додаткова.....                                                                                                                               |    |
| Інформаційні ресурси.....                                                                                                                    |    |

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Найменування показників                   | Характеристика дисципліни за формами навчання (денна) |    |    |
|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----|----|
|                                           | обов'язкова                                           |    |    |
| Вид дисципліни                            | українська                                            |    |    |
| Мова викладання, навчання та оцінювання   | українська                                            |    |    |
| Загальний обсяг кредитів/годин            | 3/90                                                  |    |    |
| Курс                                      | 5                                                     |    |    |
| Семестр                                   | 9                                                     |    |    |
| Кількість змістових модулів з розподілом: | 1                                                     | 1  | 1  |
| Обсяг кредитів                            | 1                                                     | 1  | 1  |
| Обсяг годин, в тому числі:                | 30                                                    | 30 | 20 |
| Аудиторні                                 | 8                                                     | 8  | 8  |
| Модульний контроль                        | 2                                                     | 2  | 2  |
| Семестровий контроль                      | 10                                                    |    |    |
| Самостійна робота                         | 20                                                    | 20 | 10 |
| Форма семестрового контролю               | Екзамен у 6 семестрі                                  |    |    |

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета дисципліни** – поглиблене вивчення магістрантами концепцій щодо сутності бібліотеки, архіву, інформаційного центру, їх функцій, ролі і місця у метасистемах; засвоєння методології бібліотекознавства, архівознавства та інформології, оволодіння методологією використання філософських, загальнонаукових та спеціальних понять, принципів пізнання, наукових підходів у процесі навчання.

### Завдання дисципліни:

- визначити сутність та можливості реалізації у науково-дослідній та практичній діяльності різних концепцій у галузі бібліотекознавства, архівознавства, інформаційної діяльності (інформаційно-документографічних,



інформаційно-комунікаційних, соціокультурних, соціокомунікаційних, аксіологічних та ін.);

- проаналізувати основні методологічні підходи, які використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем інформаційної, бібліотечної та архівної справи (системний, діяльнісний, соціокомунікаційний, інституціональний, синергетичний та ін.);

- показати специфіку використання у бібліотекознавстві, архівознавстві, інформаційній діяльності філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання;

- розкрити еволюцію методологічних уявлень учених про роль книги, документа, інформації, бібліотеки, архіву, інформаційного центру у розвитку культури, науки, освіти і суспільства у цілому;

- здійснювати планування і проведення самостійного наукового дослідження.

Дисципліна спрямована на формування *інтегральної компетентності*, що полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, та передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Дисципліна спрямована на поглиблення *загальних компетентностей*, зокрема: здатність комплексно розв'язувати проблему; критичне мислення; комунікація; формулювання суджень і ухвалення рішень; інформаційна та ІКТ-грамотність.

Дисципліна спрямована на формування таких *фахових компетентностей спеціальності* освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення, дослідницької та/або інноваційної діяльності; здатність використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності;

- здатність розуміти сутність проблеми, постановку задачі, обирати та використовувати відповідні методи й організаційні процедури для її вирішення (розв'язання), дослідницької чи інноваційної діяльності, критично оцінювати отримані результати, визначати перспективи подальшої розробки досліджуваної та дотичних тем;

- здатність критично осмислювати й розв'язувати складні задачі та проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів, оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог;

- здатність і готовність до ефективного використання знань і умінь та застосування сучасних засобів інформаційних та комп'ютерних технологій;

- здатність суб'єкта інформаційно-комунікаційної взаємодії орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, налагоджувати/вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації;



- здатність до розробки ефективних стратегій і проектувань оптимальної організаційної структури інформаційно-бібліотечних закладів; здатність до розвитку організаційної культури і системи корпоративних комунікацій;
- здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації у сфері інформаційної, бібліотечної, архівної справи, дидактики, освітніх технологій на основі інноваційних підходів.

### 3. Результати навчання за дисципліною

Опанування дисципліни дозволяє отримати такі *програмні результати* освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- Здатність використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності.
- Використовує теорії і методи інформаційних технологій в науково-освітній діяльності.
- Вміння організації процесу збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації з урахуванням культурного, політичного, економічного та соціокультурного контекстів.
- Здатність аналізувати концептуальні підходи та використовувати методологію наукових досліджень у галузі інформаційної діяльності, бібліотекознавства, архівознавства.
- Здатність до застосування у професійній діяльності знань з соціальної інформатики, зокрема основних концепцій інформатизації суспільства, вміння аналізувати сучасні тенденції розвитку суспільства знань.
- Застосовувати інформаційні джерела для виконання конкретних практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи.
- Організувати науково-практичні, методичні заходи з метою встановлення професійних комунікацій.
- Коректно проводити логічні міркування, грамотно вибудовувати доведення наукових фактів, використовуючи, в тому числі, класичні та спеціальні методи наукових досліджень у галузі інформаційної діяльності, бібліотекознавства, архівознавства.
- Забезпечувати інформаційний супровід та комунікацію установ бібліотечно-інформаційної сфери з зовнішнім середовищем за допомогою соціальних мереж, блогів, чатів, інших інфокомунікаційних платформ.
- Розробляти рекомендації щодо розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи, враховуючи сучасні тенденції розвитку інформаційного суспільства..



## 4. Структура навчальної дисципліни

### Тематичний план для денної форми навчання

| Назви змістових модулів і тем                                                   | Усього    | Розподіл годин між видами робіт |           |           |             |          |             | Самостійна |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----------|---------------------------------|-----------|-----------|-------------|----------|-------------|------------|
|                                                                                 |           | Аудиторна:                      |           |           |             |          |             |            |
|                                                                                 |           | Лекції                          | Семинари  | Практичні | Лабораторні | Модульні |             |            |
| <b>Тематичний блок I.</b>                                                       |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| <b>КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА</b>                 |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| <b>Змістовий модуль 1.</b>                                                      |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| <b>Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу</b>  |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| 1.1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу                                   | 12        | 2                               |           |           |             |          |             | 10         |
| 1.2. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України     | 2         |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| 1.3. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу | 12        | 2                               |           |           |             |          |             | 10         |
| 1.4. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій             |           |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| Модульний контроль                                                              | 2         |                                 |           |           |             |          | 2           |            |
| <i>Разом</i>                                                                    | <b>30</b> | 4                               | 4         |           |             |          | 2           | 20         |
| <b>Змістовий модуль 2.</b>                                                      |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| <b>Концепції та наукові школи бібліотекознавства</b>                            |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| 2.1. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст.                      | 12        | 2                               |           |           |             |          |             | 10         |
| 2.2. Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»                    | 2         |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| 2.3. Наукові школи бібліотекознавства                                           | 12        | 2                               |           |           |             |          |             | 10         |
| 2.4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні                                   | 2         |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| Модульний контроль                                                              | 2         |                                 |           |           |             |          | 2           |            |
| <i>Разом</i>                                                                    | <b>30</b> | 4                               | 4         |           |             |          | 2           | 20         |
| <b>Змістовий модуль 3.</b>                                                      |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| <b>Методологія сучасного бібліотекознавства</b>                                 |           |                                 |           |           |             |          |             |            |
| 3.1. Розвиток методології бібліотекознавства                                    | 14        | 4                               |           |           |             |          |             | 10         |
| 3.2. Методологія бібліотекознавчих досліджень у ХХ ст.                          | 2         |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| 3.3. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку ХХІ ст.                | 2         |                                 | 2         |           |             |          |             |            |
| Модульний контроль                                                              | 2         |                                 |           |           |             |          | 2           |            |
| <i>Разом</i>                                                                    | <b>20</b> | 4                               | 4         |           |             |          | 2           | 10         |
| <b>Усього</b>                                                                   | <b>90</b> | <b>12</b>                       | <b>12</b> |           |             |          | <b>6/10</b> | <b>50</b>  |

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Тематичний блок I

## КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

### Змістовий модуль I

### Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу

#### Тема 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу (2 год.)

Об'єкт, предмет, мета, завдання, міждисциплінарні зв'язки курсу. Структура і зміст курсу, організація навчального процесу.

Основні етапи та нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні. Поняття та зміст паспорту спеціальності. Зміст паспортів спеціальностей 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій; 27.00.02 – Документознавство, архівознавство; 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.

Розвиток методології досліджень у галузі соціальних комунікацій. Дослідження Г.Г. Почепцова, В.В. Різуна, О.М. Холода в галузі соціальних комунікацій.

Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях А.В. Соколова та В.О. Ільганаєвої. Соціокомунікаційний підхід у бібліотекознавчих та інформологічних дослідженнях О.С. Онищенко, В.М. Горового, Т. Ю. Гранчак, І.О. Давидової, Н.Е. Кунанець, Н.М. Кушнарєнко, Г.В. Шемаєвої. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.

#### Семінар 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України

#### Тема 2. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу (2 год.)

Теорія і практика бібліотечно-інформаційної діяльності. Базові бібліотекознавчі поняття і категорії. Міждисциплінарні зв'язки бібліотекознавства із іншими науками соціокомунікаційного циклу та спеціальними історичними дисциплінами.

Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку. Об'єкт, предмет, структура і функції бібліотекознавства. Загальне і спеціальне



бібліотекознавство. Методологія і методи, міждисциплінарність бібліотекознавчих досліджень.

Інституціональна мережа бібліотекознавства як сфери наукової діяльності. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Розвиток наукових комунікацій і системи фахових видань. Розвиток і стандартизація термінології. Роль системного підходу у теоретичному осмисленні бібліотечно-інформаційної діяльності.

## **Семінар 2. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій**

### **Змістовий модуль II Концепції та наукові школи бібліотекознавства**

#### **Тема 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст. (2 год.)**

Наукові концепції бібліотекознавства. Зміна парадигми бібліотеки та бібліотекознавства на межі ХХ-ХХІ ст. Концепції А.М. Ванєєва, Ю.Н. Столярова, М.С. Слободяника, О.С. Онищенко, Р.С. Мотульського.

Бібліотечний соціальний інститут як базове поняття теорії бібліотекознавства. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації. Концепції С.А. Басова, В.М. Горового, Т.Ю. Гранчак, Л.Й. Костенко, Г.В. Шемаєвої.

Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі ХХ–ХХІ ст. Модель національної, наукової, педагогічної, публічної, бібліотеки ВНЗ.

Бібліотека суспільства знань як філософська категорія та організаційно-технологічна структура. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.

## **Семінар 3. Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»**

### **Тема 4. Наукові школи бібліотекознавства (2 год.)**

Поняття «наукової школи» у бібліотекознавстві. Типологія наукових шкіл, відповідно до прийнятих в наукознавстві критеріїв. Процес формування наукової школи. Наукові школи бібліотекознавства за кордоном та в Україні.

Інституціональний розвиток вітчизняних наукових шкіл книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства. Загальне та специфічне у формуванні наукових шкіл. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.

Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл. Багаторівневість, відкритість, доступність наукової школи як організаційної структури. Критерії єдності наукової

проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи. Внутрішня і зовнішня взаємодія галузевих наукових шкіл. Суб'єкт-суб'єктна та суб'єкт-об'єктна взаємодія і комунікація.

Узагальнюючий формат опису наукової школи, відомості когнітивного та соціально-організаційного характеру.

Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.

#### **Семінар 4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні**

### **Змістовий модуль III**

#### **Методологія сучасного бібліотекознавства**

#### **Тема 5. Розвиток методології бібліотекознавства (4 год.)**

Методи, методологія, методика бібліотекознавчих досліджень. Використання філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.

Методологічні підходи, що використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери – системний, діяльнісний, інформаційно-ресурсний, модернізаційний, соціокомунікаційний, інституціональний, синергетичний, феноменологічний, герменевтичний та ін. Новітні підходи у методології бібліотекознавства. Міждисциплінарність та поліпарадигмальність сучасних досліджень.

#### **Семінар 5. Методологія бібліотекознавчих досліджень у XX ст.**

**Семінар 6. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку XXI ст.**



## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

| Вид діяльності студента                                     | Максимальна к-сть балів за одиницю                                                    | Модуль 1          |                             | Модуль 2          |                             | Модуль 3          |                             |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------|
|                                                             |                                                                                       | кількість одиниць | максимальна кількість балів | кількість одиниць | максимальна кількість балів | кількість одиниць | максимальна кількість балів |
| Відвідування лекцій                                         | 1                                                                                     | 2                 | 2                           | 2                 | 2                           | 2                 | 2                           |
| Відвідування семінарських занять                            | 1                                                                                     | 2                 | 2                           | 2                 | 2                           | 2                 | 2                           |
| Відвідування на практичному занятті                         | -                                                                                     | -                 | -                           | -                 | -                           | -                 | -                           |
| Робота на семінарському занятті                             | 10                                                                                    | 2                 | 20                          | 2                 | 20                          | 2                 | 20                          |
| Робота на практичному занятті                               | -                                                                                     | -                 | -                           | -                 | -                           | -                 | -                           |
| Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист) | -                                                                                     | -                 | -                           | -                 | -                           | -                 | -                           |
| Виконання завдань для самостійної роботи                    | 5                                                                                     | 4                 | 20                          | 4                 | 20                          | 2                 | 10                          |
| Виконання модульної роботи                                  | 25                                                                                    | 1                 | 25                          | 1                 | 25                          | 1                 | 25                          |
| <i>Разом</i>                                                |                                                                                       |                   | 69                          |                   | 69                          |                   | 59                          |
| Максимальна кількість балів                                 |                                                                                       |                   |                             |                   |                             |                   | 197                         |
| Розрахунок коефіцієнта                                      | Розрахунок: $197:100=1,97$<br>Студент набрав: 180 балів<br>Оцінка: $180:2 = 90$ балів |                   |                             |                   |                             |                   |                             |

### 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

#### Змістовий модуль I

#### Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу – 20 год.

#### Тема 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу (10 год.)

1. Провести аналіз змісту паспортів спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій; спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство; спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство. Скласти таблицю. Навести приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах



спеціальностей у 2010–2015 рр. (по 2-3 приклади на кожен шифр спеціальності, бібліографічні описи автореферату або дисертації, бажано з анотацією) – 4 год., 5 балів.

2. Ознайомитися з роботою дослідника у галузі соціальних комунікацій (за вибором зі списку рекомендованої літератури), викласти основні наукові та методологічні позиції автора (3-4 стор.). висловити власну оцінку – 6 год., 5 балів.

## **Тема 2. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу (10 год.)**

1. Провести порівняльний аналіз різних визначень бібліотекознавства як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 4 год., 5 балів.

2. Проаналізувати розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності, підкріпити результати аналізу конкретними прикладами та цифрами (2-3 стор.) – 6 год., 5 балів.

### **Змістовий модуль II**

#### **Концепції та наукові школи бібліотекознавства (20 год.)**

### **Тема 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст. (10 год.)**

1. Проаналізувати та конспективно викласти шестиелементну концепцію бібліотечного соціального інституту С.А. Басова – 5 год., 5 балів.

Викласти короткий зміст 2 концепцій основних типів бібліотек, розроблених українськими дослідниками. Модель національної (Л.Г. Петрова), наукової (М.С. Слободяник), педагогічної (П.І. Рогова), публічної, бібліотеки ВНЗ (Т.В. Колесникова), бібліотека суспільства знань (Л.Й. Костенко) або інших за вибором магістранта – 5 год., 5 балів.

### **Тема 4. Наукові школи бібліотекознавства (10 год.)**

1. За вибором магістранта проаналізувати та дати оцінку Харківській, Київській або Львівській бібліотекознавчій школі за критеріями (лідер; послідовники; єдність наукової проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи) – 5 год., 5 балів.

2. Оцінити рівень комунікативних зв'язків бібліометричним методом (аналіз взаємопублікацій представників різних наукових шкіл у виданнях різних шкіл, участі у конференціях, опануванні та науковому консультуванні) – 5 год., 5 балів.

### **Змістовий модуль III**

#### **Методологія сучасного бібліотекознавства**

### **Тема 5. Розвиток методології сучасного бібліотекознавства (10 год.)**

1. Скласти класифікаційну карту загальнонаукових та спеціальних методів бібліотечнознавчих досліджень із зазначенням, для досліджень яких проблем або напрямів бібліотечної діяльності їх варто використовувати – 5 год., 5 балів.
2. Проаналізувати використання різних методологічних схем для дослідження сучасних бібліотечнознавчих проблем у галузі соціальних комунікацій та історичних наук на прикладі кандидатських дисертацій останніх років (3-4 приклади) – 5 год., 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння наводити приклади з практики бібліотечної справи, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
- 6) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання;
- 7) творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні самостійної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання одного завдання оцінюється максимально у 5 балів, в межах виконання завдань 1 та 2 модулів студент максимально набирає по 20 балів, 3 модулю – 10 балів, загалом за самостійну роботу у 9 семестрі – максимально 50 балів.

### **6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в письмовому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля, включає 5 завдань, кожне з завдань оцінюється максимально у 5 балів. Кількість модульних контрольних робіт з даної частини навчальної дисципліни – 3, виконання кожної роботи є обов'язковим.

#### **Перелік питань**

##### **до модульної контрольної роботи №1**

1. Основні етапи розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні.
2. Нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу.
3. Зміст паспорту спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій.



4. Зміст паспорту спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство.
5. Зміст паспорту спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
6. Розвиток методології соціальних комунікацій.
7. Зміст концепції К. Шенонна та В. Вівера.
8. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні.
9. Дослідження Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О. М. Холода в галузі соціальних комунікацій.
10. Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві.
11. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях А. В. Соколова.
12. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві.
13. Соціокомунікаційний підхід у роботах О. С. Онищенко, В.М. Горового.
14. Розвиток теорії соціальних комунікацій у роботах В. О. Ільганаєвої.
15. Соціокомунікаційний підхід у роботах І. О. Давидової, Н.М. Кушнарєнко, Г. В. Шемаєвої.
16. Соціокомунікаційний підхід у роботах Н. Е. Кунанець та Т. Ю. Гранчак.
17. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.
18. Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку документально-комунікаційного циклу.
19. Об'єкт і предмет сучасного бібліотекознавства.
20. Наукові дискусії щодо структури і функцій бібліотекознавства.
21. Загальне і спеціальне бібліотекознавство на сучасному етапі.
22. Еволюція змісту базових бібліотекознавчих понять і категорій.
23. Розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності.
24. Розвиток і стандартизація термінології бібліотекознавства.
25. Наукові комунікації бібліотекознавства.
26. Характеристика сучасної фахової періодики.
27. Розвиток бібліотекознавства в системі вищої освіти України.
28. Діяльність спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальністю 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
29. Пріоритетні напрями НДР у галузі бібліотекознавства в Україні.
30. Пріоритетна тематика сучасних бібліотекознавчих досліджень, представлена у дисертаційних дослідженнях.

**Перелік питань  
до модульної контрольної роботи №2**

1. Поняття наукової концепції бібліотекознавства.

2. Зовнішні і внутрішні чинники сучасної зміни парадигми бібліотекознавства. Вплив глобалізаційних та інформаційно-комунікаційних парадигм.
3. Бібліотекознавча концепція А.М. Ванєєва.
4. Бібліотекознавча концепція Ю.Н. Столярова.
5. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
6. Погляд на сучасне бібліотекознавство та інформологію О.С. Онищенко.
7. Значення робіт Р.С. Мотульського для розвитку загального бібліотекознавства.
8. Поняття бібліотечного соціального інституту.
9. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку.
10. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
11. Шестиелементна концепція БСІ С.А. Басова.
12. Місце і роль бібліотечних установ у розвитку національного інформаційного простору у дослідженнях В.М. Горового.
13. Система взаємодії «бібліотека і політична комунікація» у дослідженнях Т.Ю. Гранчак.
14. Розвиток концепції бібліотеки суспільства знань у роботах Л.Й. Костенко та ін.
15. Розвиток взаємодії «бібліотека – наукова комунікація» у дослідженнях Г.В. Шемаєвої.
16. Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі ХХ–ХХІ ст.
17. Модель національної бібліотеки в роботах Л.А.Дубровіної, О.С.Онищенко, Л.Г.Петрової.
18. Модель наукової бібліотеки в дослідженнях М.С.Слободяника та ін.
19. Науково-педагогічна бібліотека у роботах П.І.Рогової та ін..
20. Публічна бібліотека в дослідженнях українських бібліотекознавців.
21. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.
22. Поняття «наукової школи» у бібліотекознавстві.
23. Типологія наукових шкіл, відповідно до прийнятих в наукознавстві критеріїв. Процес формування наукової школи.
24. Наукові школи бібліотекознавства за кордоном та в Україні.
25. Інституціональний розвиток вітчизняних наукових шкіл книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства.
26. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл.
27. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.
28. Формування Львівської бібліотекознавчої наукової школи.
29. Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл.
30. Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.



**Перелік питань  
до модульної контрольної роботи №3**

1. Методи бібліотекознавчих досліджень.
2. Методика бібліотекознавчих досліджень.
3. Методологія бібліотекознавчих досліджень.
4. Використання філософських і загальнонаукових методів і принципів наукового пізнання у бібліотекознавстві.
5. Сутність принципів об'єктивності, історизму, комплексності.
6. Застосування спеціальних методів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
7. Методи моделювання, аналізу документних потоків та інформаційних потреб.
8. Метод статистичного та бібліометричного аналізу.
9. Методи наукометрії та інформометрії у дослідженнях ресурсів і комунікацій бібліотек.
10. Методологічні підходи, що використовувалися дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери у другій половині ХХ ст.
11. Особливості застосування системного підходу для бібліотекознавчих досліджень.
12. Особливості застосування історичного підходу у бібліотекознавчих дослідженнях.
13. Особливості застосування діяльнісного підходу для дослідження бібліотечного соціального інституту.
14. Особливості застосування інформаційно-ресурсного та соціокультурного підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.
15. Методологія і методи історичного бібліотекознавства.
16. Чинники та наслідки зміни парадигми і методології бібліотекознавства на початку ХХІ ст.
17. Інформаційно-комунікаційна парадигма сучасних досліджень.
18. Методологія досліджень інтегративних бібліотекознавчих дисциплін (бібліотечна педагогіка і психологія, етика і естетика, статистика та економіка).
19. Зміст поняття «міждисциплінарності» сучасних досліджень.
20. Зміст поняття «поліпарадигмальність» сучасних наукових досліджень.
21. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних бібліотекознавчих досліджень.
22. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
23. Конфлікт технократичних і гуманістичних ідей у бібліотекознавстві.
24. Зміст та особливості використання соціокомунікаційного підходу.
25. Зміст та особливості використання соціокультурного підходу.
26. Зміст та особливості використання інституціонального підходу.



27. Зміст та особливості використання модернізаційного підходу.  
 28. Зміст та особливості використання синергетичного підходу.  
 29. Зміст та особливості використання феноменологічного та герменевтичного підходу.  
 30. Перспективи розвитку методології бібліотекознавчих досліджень у першій чверті XXI ст.

*Критерії оцінювання:*

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
  - 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
  - 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
  - 4) уміння наводити приклади з практики бібліотечної, архівної та інформаційної справи, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
  - 5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
  - 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
  - 7) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.
- При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

#### **6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за відвідування лекційних, семінарських і практичних занять, бали за поточну роботу студента на семінарських і практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульні контрольні роботи. Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі заліка і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

#### **6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю**

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю відповідає наведеному вище переліку питань до модулів 1-3.

#### **6.6. Шкала відповідності оцінок**

| Оцінка   | Кількість балів |
|----------|-----------------|
| Відмінно | 100-90          |

|              |       |
|--------------|-------|
| Дуже добре   | 82-89 |
| Добре        | 75-81 |
| Задовільно   | 69-74 |
| Достатньо    | 60-68 |
| Незадовільно | 0-59  |

### 7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності»

Разом: 90 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 50 год., модульна контрольна робота – 6 год., Екзамен – 10 год.

| Тиждень                          | I                                                                                               | II                                                                                      | III                                                                              | IV                                                                |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| <b>Модулі</b>                    | <b>Змістовий модуль I</b>                                                                       |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
| <b>Назва модуля</b>              | <b>Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу</b>                  |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
| <b>Кількість балів за модуль</b> | <b>69 б.</b>                                                                                    |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
| <b>Лекції</b>                    | вдвідування – 2 б.                                                                              |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
| <b>Теми лекцій</b>               | Розвиток наук соціокомунікаційного циклу                                                        | Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу              | Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст.                            | Наукові школи бібліотекознавства                                  |
| <b>Теми семінарських занять</b>  | Семінар 1.<br>Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України<br>1+10 б. | Семінар 2.<br>Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій<br>1+10 б. | Семінар 3.<br>Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»<br>1+10 б. | Семінар 4.<br>Наукові бібліотекознавчі школи в Україні<br>1+10 б. |
| <b>Самостійна робота</b>         | 5x4=20 б.                                                                                       |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
| <b>Види поточного контролю</b>   | Модульна контрольна робота 1 – 25 б.                                                            |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |
|                                  | Модульна контрольна робота 2 – 25 б.                                                            |                                                                                         |                                                                                  |                                                                   |



| Тиждень                   | V                                                                             | VI                                                                                      | VII | VIII |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----|------|
| <b>Модулі</b>             | <b>Змістовий модуль III</b>                                                   |                                                                                         |     |      |
| Назва модуля              | <b>Методологія сучасного бібліотекознавства</b>                               |                                                                                         |     |      |
| Кількість балів за модуль | 59 б.                                                                         |                                                                                         |     |      |
| Лекції                    | відвідування – 2 б.                                                           |                                                                                         |     |      |
| Теми лекцій               | Розвиток методології бібліотекознавства (4 год.)                              |                                                                                         |     |      |
| Теми семінарських занять  | 5.<br>Семінар<br>Методологія бібліотекознавчих досліджень у XX ст.<br>1+10 б. | 6.<br>Семінар<br>Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку XXI ст.<br>1+10 б. |     |      |
| Самостійна робота         | 5x2=10 б.                                                                     |                                                                                         |     |      |
| Види поточного контролю   | Модульна контрольна робота 3 – 25 б.                                          |                                                                                         |     |      |
| Підсумковий контроль      | залік                                                                         |                                                                                         |     |      |

## 8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### *Нормативно-правові документи*

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – Назва з екрана.
2. ДСТУ 2392-94. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1994. – 53 с.
3. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [uazakon.com/document/fpart03/idx03936.htm](http://uazakon.com/document/fpart03/idx03936.htm). – Назва з екрана.
4. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР / Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – Ст. 45; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
5. Про доступ до публічної інформації : Закон України. 13 січня 2011 року №2939-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17). – Назва з екрана.
6. Про інформацію : закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650; В ред. Закону №5029-17 від 10.08.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
7. Про інформаційні агентства : закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-ВР (із змінами) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
9. Про Національну програму інформатизації : закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР (Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 13 вересня 2001 року № 2684-III) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 27-28. – Ст. 182.
10. Про Національний архівний фонд і архівні установи : Закон України від 13 грудня 2001 р. // Відомості ВР України. – 2002. – № 11. – С. 81.
11. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. №386-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013>. – Назва з екрана.

### *Базова*

1. Архівознавство : підруч. для студ. іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; за заг. ред. Я. Калакури та І. Матяш. – 2-е вид. випр. і доп. – Київ : Академія, 2002. – 354 с.



2. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – К. : Талком, 2014.
3. Костров А. В. Основы информационного менеджмента. 2-е изд., перераб. и доп. / А.В. Костров. — М.: Финансы и статистика, 2009.
4. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління : навч. посіб. / С. П. Кулицький. – Київ : МАУП, 2002. – 224 с.
5. Матяш І.Б. Архівознавство : методологічні засади та історія розвитку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Б. Матяш, НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. – Київ : ВД «КМА», 2012. – 515 с.
6. Мотульский Р. Общее библиотековедение : учеб. пособие для вузов / Р. Мотульский. – М. : ЛИБЕРЕЯ, 2004.
7. Нариси історії архівної справи в Україні / за заг. ред. І. Матяш та К. Климової. – Київ : ВД «КМА», 2002. – 612 с.
8. Палеха Ю.І. Інформаційний бізнес : підручник / Ю.Палеха, Ю.Горбань ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2015. – 492 с.
9. Спеціальні історичні дисципліни : довідник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.) [та ін.]. – Київ : Либідь, 2008.
10. Хромченко Л. Г. Організація інформаційної діяльності. Теоретичні основи : навч. посіб. / Міжнародний слов'янський університет ; Л. Г. Хромченко, О. С. Раковська-Башмакова, А. С. Шраєр ; за заг. ред. Х. В. Чаковського. – Харків : МСУ – Харків, 2008.
11. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – Київ : Знання, 2008.

#### *Додаткова*

12. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Арістова ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О. М. – Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 368 с. – Режим доступу: [http://www.pravo.vuzlib.net/book\\_zl189.html](http://www.pravo.vuzlib.net/book_zl189.html). – Назва з екрану.
13. Архіви України : путівник / Держкомархів України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; ред. І.Б. Матяш. – Київ, 2007. – 183 с.
14. Архівні установи України : довідник / Держ. ком. арх. України, Нац. акад. наук України ; авт.-уклад. : О.І. Алтухова [та ін.] ; упоряд. : Г.В. Боряк [та ін.]. – Київ, 2000. – 259 с.
15. Бездрабко В.В. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства – провідна наукова установа документознавчої галузі / В.В. Бездрабко // Арх. України. – 2009. – №3/4. – С. 66–95.
16. Боряк Г.В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна україніка» : Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи / Г.В. Боряк. – Київ, 1995. – 347 с.
17. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Інформаційна діяльність як пріоритетний напрям функціонування бібліотечно-інформаційної сфери ХХІ ст. / О. В.



- Воскобойнікова-Гузєва // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – Вип. 38. – Київ, 2013. – С. 18–36.
18. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. В. Воскобойнікова-Гузєва ; наук. ред. Г. І. Ковальчук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : Академперіодика, 2014. – 362 с.
  19. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства / В. М. Горовий. – К. : НБУВ, 2005. – 300 с.
  20. Горовий В. Сучасна інформаційна діяльність: бібліотечний аспект / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2010. – Вип. 26. – С. 12–20.
  21. Гранчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія / Тетяна Гранчак ; НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Л. А. Дубровіна. – К., 2012. – 481 с.
  22. Давидова І. Соціально-комунікаційна теорія бібліотечної діяльності: становлення та шляхи розвитку / І. Давидова // Бібл. вісн. – 2014. – №6. – С. 8–12.
  23. Давидова І. О. Когнітивно-комунікаційна парадигма в бібліотекознавстві / І. О. Давидова // Вісн. ХДАК. – 2013. – Вип. 40. – С. 60–70.
  24. Дубровіна Л. А. Методологічні засади історичних досліджень в бібліотекознавстві та документознавстві : базові принципи і поняття / Л. А. Дубровіна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – №1. – С. 22–29.
  25. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : словарь-справочник / В. А. Ильганаева. – Харьков : КП «Городская типография», 2009. – 392 с.
  26. Кобелев О. М. Інформаційна аналітика в структурі бібліотечної діяльності в Україні : моногр. / О. М. Кобелев. – Х. : ХДАК, 2012. – 246 с.
  27. Кобелев О. «Інформаційний аналіз і консалтинг» у системі підготовки спеціалістів бібліотечно-інформаційної сфери / О. Кобелев, О. Мар'їна // Бібл. вісн. – 2016. – №3. – С. 18–22.
  28. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л. Й. Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2006. – № 1. – С. 23–28.
  29. Копанєва В. О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : [монографія] / В. О. Копанєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2009. – 198 с.
  30. Кулешов С. Г. Архів, бібліотека, музей : спроба інтеграції на засадах комунікаційного підходу? / С. Г. Кулешов // Студії з архів. справи та документознавства. – Київ, 2009. – Т. 17. – С. 29–32.
  31. Кунанець Н. Е. Соціокомунікаційний підход у бібліотекознавстві: інновація чи відновлення традицій / Н. Е. Кунанець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 3. – С. 11–18.



32. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / О. В. Кустовська. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – 124 с.
33. Кушнарєнко Н. М. Методологічні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографознавчих досліджень / Н. М. Кушнарєнко // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 15. – С. 84–94.
34. Кушнарєнко Н. Ідентифікація наукових шкіл культурно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: постановка проблеми / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Кушнарєнко Наталя // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 8. – С. 41–43; № 9. – С. 43–47.
35. Левченко Л. Архіви і архівна справа Сполучених Штатів Америки: історія та організація: [монографія] / Лариса Левченко. — Миколаїв: Іліон, 2013. — 1204 с.
36. Маркова В. А. Книжкова електронна комунікація: проблеми взаємовпливу / В. А. Маркова // Вісник ХДАК. – 2014. – № 45. – С. 70–78.
37. Маркова В. А. Книга в соціально-комунікаційному просторі: минуле, сучасне, майбутнє : монографія / В. А. Маркова. – Харків, ХДАК, 2010. – 252 с.
38. Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; уклад. І.Б. Матяш [та ін.]. – Київ : УНДІАСД, 2001. – 50 с.
39. Партико З. В. Лекція 1. Теорія інформації та її концепції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1171>
40. Пастушенко О. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях назалежної України: соціокомунікаційний аспект : монографія / Олена Пастушенко ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 564 с.
41. Пастушенко О. В. Персональні сторінки вчених в Інтернет і система оцінки наукових шкіл в книгознавстві, бібліотекознавстві, бібліографознавстві / О. В. Пастушенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 1. – С. 4–11.
42. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – Москва : Рефлбук; Киев : Ваклер, 2001. – 656 с.
43. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології / Г. Г. Почепцов // Комунікація. – 2010. – № 1. – С. 19–26.
44. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій / В. В. Різун / Світ соціальних комунікацій. – 2011. – Т. 1. – С. 7–10.
45. Різун В. В. До питання про соціальнокомунікаційний підхід у науці / Різун В. В. // Комунікація. – 2010. – № 1. – С. 35–36.
46. Руденко С. С. Інформаційна діяльність у вимірі соціально-правової, інтелектуальної та технологічної культури українського суспільства / С. С. Руденко // Культура України. – 2013. – Вип. 41. – С. 140–150.

47. Слободяник М. С. Базова модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2009. – № 4. – С.5–6.
48. Соколов А. В. Метатеорія соціальної комунікації / А. В. Соколов. – Санкт-Петербург, 2001. – 348 с.
49. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации / А. В. Соколов. – Санкт-Петербург : Издательство Михайлова, 2002. – 449 с.
50. Суська О. О. Психологія інформаційної діяльності в сфері масової комунікації. Основи формування критеріїв ефективності інформаційного обміну / О. О. Суська. – Київ : Знання, 2007. – 81 с.
51. Терещук В. І. Основи теорії інформації : конспект лекцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.scribd.com/doc/87541396>.
52. Українська архівна енциклопедія / Держкомархів України, УНДІАСД. – ред. кол. : Матяш І.Б. (голова), Войцехівська І.Н., Дубровіна Л.А. та ін. – Київ : вид-во "Горобець", 2008. – 881 с.
53. Філіпова Л. Я. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів / Л. Я. Філіпова, І. В. Захарова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2009. – Вип. 28. – С. 44–52.

#### *Інформаційні ресурси Інтернет*

1. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – сайт Державного комітету статистики України
5. <http://www.uinei.kiev.ua/> – Український інститут науково-технічної та економічної інформації
6. <http://www.ukrbook.net/> – Книжкова палата України імені Івана Федорова
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
8. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info\\_lib.html](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info_lib.html) – Віртуальна бібліографічна довідка Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
9. <http://www.nplu.kiev.ua/> – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
10. <http://www.e-library.ru/> – Наукова електронна бібліотека



«Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності»

### **ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

#### **Семінар 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України**

1. Основні етапи і нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу.
2. Зміст паспорту спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2016 рр.
3. Зміст паспорту спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2016 рр.
4. Зміст паспорту спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2016 рр.
5. Розвиток методології соціальних комунікацій. Концепції К. Шенонна та В. Вівера.
6. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні. Дослідження Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О.М. Холода.
7. Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві. Соціокомунікаційний підхід у роботах А. В. Соколова та В. О. Ільганаєвої.
8. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві у дослідженнях Н. Е. Кунаненць, І. О. Давидової, Г. В. Шемаєвої.
9. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.

*Базова література: 2, 3, 4, 8, 9, 13, 16.*

*Додаткова: 23, 26, 27, 28, 29, 30, 36, 37, 42, 45, 47-50, 53, 54.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*

#### **Семінар 2. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій**

1. Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку.
2. Об'єкт, предмет, структура і функції бібліотекознавства.
3. Загальне і спеціальне бібліотекознавство.
4. Базові бібліотекознавчі поняття і категорії.

5. Розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності.
6. Розвиток і стандартизація термінології. Бібліотекознавчі словники, довідники, енциклопедії.

*Базова література: 3, 13, 16.*

*Додаткова: 22, 23, 25-28, 31, 33-36, 39, 41, 52.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*

### **Семінар 3. Сучасні концепції бібліотекознавства та основних типів бібліотек**

1. Зміна парадигми бібліотеки та бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст.
2. Бібліотекознавча концепція А.М. Ванеєва.
3. Бібліотекознавча концепція Ю.Н. Столярова.
4. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
5. Погляд на сучасне бібліотекознавство та інформологію О.С. Онищенко.
6. Значення робіт Р.С. Мотульського для розвитку загального бібліотекознавства.
7. Поняття і сутність бібліотечного соціального інституту (БСІ), його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку. Шестиелементна концепція БСІ С.А. Басова.
8. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
9. Концепції основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками. Модель національної (Л.Г.Петрова), наукової (М.С.Слободяник), педагогічної (П.І.Рогова), публічної, бібліотеки ВНЗ (Т.В.Колесникова).
10. Бібліотека суспільства знань в роботах Л. Й. Костенко як філософська категорія та організаційно-технологічна структура. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.

*Базова література: 3, 10, 13, 16.*

*Додаткова: 23, 24, 26, 33, 35, 53.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*

### **Семінар 4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні**

1. Зміст і сутність поняття «наукова школа».
2. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл.
3. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.
4. Формування Львівської наукової бібліотекознавчої школи.
5. Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл.



6. Багаторівневність, відкритість, доступність наукової школи як організаційної структури.
7. Критерії єдності наукової проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи.
8. Внутрішня і зовнішня взаємодія галузевих наукових шкіл. Суб'єкт-суб'єктна та суб'єкт-об'єктна взаємодія і комунікація.
9. Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.

*Базова література: 3, 10, 13, 16.*

*Додаткова: 23, 39, 45, 46.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*

#### **Семінар 5. Методологія бібліотекознавчих досліджень у ХХ ст. (2 год.)**

1. Методи і методика бібліотекознавчих досліджень.
2. Методологія бібліотекознавчих досліджень.
3. Використання філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
4. Методологічні підходи, що використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери у другій половині ХХ ст.
5. Особливості застосування системного, історичного, діяльнісного, інформаційно-ресурсного та соціокультурного підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.

*Базова література: 3, 10, 13, 16.*

*Додаткова: 23, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 36, 37, 38, 46, 49, 50.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*

#### **Семінар 6. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку ХХІ ст.**

1. Зміна парадигми і методології бібліотекознавства на початку ХХІ ст.
2. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних досліджень.
3. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
4. Зміст та особливості використання соціокомунікаційного, інституціонального, модернізаційного, синергетичного, феноменологічного, герменевтичного та ін. підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.

*Базова література: 3, 10, 13, 16.*

*Додаткова: 23, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 36, 37, 38, 46, 49, 50.*

*Інформаційні ресурси Інтернет.*